

3 — 2002

nordisk

drama-

pedagogisk

tidsskrift

Verdenskongressen IDEA

i et nøtteskall

Lecoqs teaterpedagogikk

Dramaturgske utfordringer

KLANGFUGL

- kunst for de minste

En kombinert festival med kunst for barn fra 0-3 og seminar om kunst for de minste (for de medvirkende kunstnerne og andre interesserte) gikk av stabelen ved Agder Teater 22.-24. august 2002. Klangfugl-prosjektet ble startet av Norsk Kulturråd i januar år 2000 med varighet til desember 2002. Initiativtaker var Ivar Selmer-Olsen som har ledet styringsgruppa, og prosjektledere har vært Ellen Os og Leif Hernes.

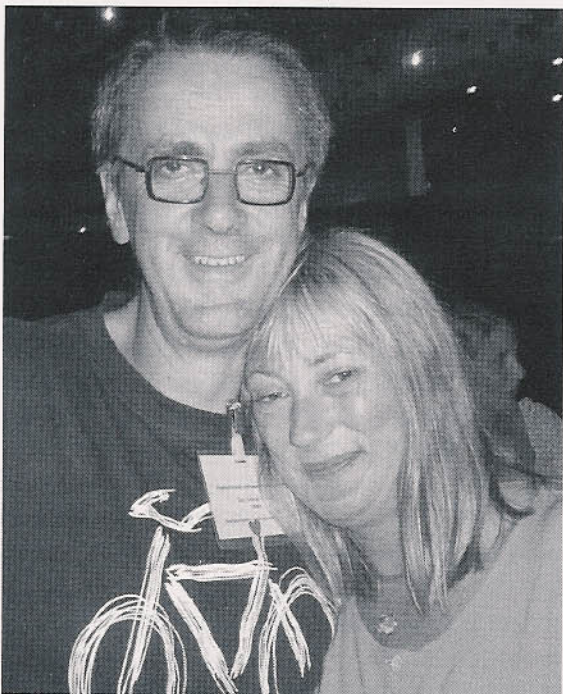
Dette var første gang de medvirkende skapende kunstnere/grupper hadde anledning til å se hverandres kunstuttrykk beregnet på de yngste barna, og få disse omtalt av utenforstående kunstkritikere. Av disse vurderte Astrid Holen musikk-prosjektene, Arne Marius Samuelsen billedkunstprosjektene og Jane Rasch fra Danmark scenekunst-prosjektene (dans, teater, cross-over). Jane Rasch trakk fram elementer fra forestillingene, og plasserte dem i sitt dramaturgiske system på en levende og gjenkjennelig måte. Ivar Selmer-Olsen holdt et perspektivrikt innledningsforedrag om kunsten som uttrykker det som ikke før er uttrykt, og hvordan barnet må gjendikte kunstverket i det poetiske rom som barnet og kunstneren deler. En av kunstnerne, Bruna Bruce, uttrykker det slik i en artikkel lagt ut på internettsiden www.klangfugl.no

"Teater skal verken belære eller forvirre barn, men derimot være et magisk rom der scene og sal kan dele opplevelsen av estetisk form."

Nettopp opplevelsen av dynamisk bevegelse i det poetiske rom var noe som preget mange av produksjonene. I Turid Ousland / Steffi Lunds produksjon "Dråpene" var det synet og lyden av vann i en danserisk og fargerik produksjon som tente barnas

utforskertrang både under og etter forestillingen. Andre produksjoner med vekt på dans og musikk var "Bussen" av Bibbi Winberg, hvor barna sakte og forsiktig ble ført inn i en musikalsk og scenisk dynamikk av de sjeldne. I "Gloria og Tjønneblomen" av Kari Mariussen ble fremragende norsk folkemusikk blandet med eksotisk orientalsk dans og lydlig undring. I "Sykkelhagen" med The Underberg Herbgirl Dancegarden, ble det skapt poetiske rom som barna ble invitert inn i ved hjelp av dansere, lysskift og en "flygende sykkel". I Bruna Bruces "Betty Borte" var det skuespilleren, med det kroppsuttrykket små barn kan kjenne seg i igjen i, som stod i sentrum. I andre forestillinger var det teaterdukken, i samspill med dukkefører og barnepublikummet, som stod sentralt: Levende dukker med sin "Baobab og Bushbaby" prøvde ut nye dramaturgiske modeller med utgangspunkt i treet med røttene i været. Agder Teater viste "ZikZak" med utgangspunkt i en magisk sandkasse hvor bamsen Georg var hovedpersonen. Petrusjka Teater viste "Typer og Ting" hvor særegne figurer skapt i hvert sitt materiale: metall, tre, papir og plys skaper liv og lyd i sine respektive poetiske rom. I "Glass i palass" ved Kulturproduksjoner, brukes også teaterdukken, men i et samspill med lysvirkninger, installasjon og musikk. Selv om det er musikken som er Agnes Buen Garnås sitt hovedanliggende, klarer hun og Ruth Wilhelmine Meyer, sammen med Nina Thormodsæter Haugens tekstiler, å skape rituelle handlinger og et magisk rom for barna i "Det begynner med en tråd". Nina Borge har i "Lydspor" skapt fengslende skulpturer som barna kan dytte på og som da lager spennende lydbilder. Stiftelsen Nils Aas v/ Robert Øfsti har i "Pssst!" laget et kunstverk som barn under ett år kan krabbe på, og barn mellom 1-3 år kan krype i og

klatre på, mens Rolf Starup i "1,2,3" har laget en utstilling i tre deler: en krabbeskulptur, en serie kubiske elementer og en bøtteinstallasjon. Alt sammen er spennende å utforske for små barn, men også for nysgjerrige og lekelystne voksne. Undertegnede medregnet.

Initiativtaker til Klangfugl-prosjektet Ivar Selmer-Olsen sammen med prosjektleder Ellen Os kan puste lettet ut etter en vellykket kunst for barn festival. De var hjertelig til stede, og støttet og oppmuntret og organiserte.

Som foreløpig siste etappe på veien mot Klangfugl-rapport, Jorunn Spord Borgen's evaluering og kanskje Klangfugl-bok, er det den kunstneriske og kunstpedagogiske kompetanseoppbyggingen blant deltagerne, som imponerer meg mest. Viljen til å utforske nye kunstuttrykk for "Det främmande folket" som det heter i visen. Det å skape kunst for de aller yngste, hvor noen kan og noen ikke kan krype, noen kan krabbe, og noen nettopp har lært å gå/snakke, er en utfordring for både kunstnere og pedagoger. De har alle måttet stille seg spørsmålet: "Hva er det særegne med å produsere og formidle kunst til barn fra 0-3 år?" Disse kunstnerne har samlet sett gjennom sine kunstproduksjoner opparbeidet en kompetanse som er meget verdifull for utviklingen av kunst både for voksne og for barn. Som det ble sagt på seminaret: Når god kunst når fram til barnet, når den også fram til det barnlige i den voksne. Og som Jane Rasch uttrykte det: "Teater er en barnlig kunstart."

Helge Reistad

PS. Tre Klangfugl-prosjekter ("Kjempenes naive univers", "Himmelkua" og "20 minutter i skogen") kunne av forskjellige grunner ikke

vises på festivalen. I stedet ble det vist to gjestespill: Ragnhild Steinholts "Speranzas reise" og Dansdesigns: "Tre mødre - Ex auditorio" som hver på sin måte utvidet kompetansen om kunst for de yngste barna. DS.

Teaterskaper og 1. amanuensis i drama ved Høgskolen i Vestfold, Svein Gundersen, ruger på saken; en lydskulptur av Nina Borge. Når skulpturene beveges skapes forskjellige spennende lydkomposisjoner. Morsomt for små barn så vel som for voksne, noe Wendy Meyer, dramalærer ved Høgskolen i Hedmark, kan bevitne.

Foto: Jane Rasch

